Oikeustapauskokoelma

UNIONIN YLEISEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (laajennettu toinen jaosto)

5 päivänä helmikuuta 2025*

Toimielimiä koskeva oikeus – Unionin tuomioistuimen määräyksen, jolla annetaan väliaikainen määräys jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen yhteydessä, täytäntöönpanon osittainen laiminlyönti – Uhkasakko – Saatavien periminen kuittaamalla – Asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 101 artiklan 1 kohta ja 102 artikla – Unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta

Asioissa T-830/22 ja T-156/23,

Puolan tasavalta, asiamiehinään B. Majczyna ja S. Żyrek,

kantajana,

vastaan

Euroopan komissio, asiamiehinään O. Verheecke, J. Estrada de Solà ja K. Herrmann,

vastaajana,

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: puheenjohtaja A. Marcoulli sekä tuomarit J. Schwarcz, V. Tomljenović, W. Valasidis (esittelevä tuomari) ja L. Spangsberg Grønfeldt,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Zwozdziak-Carbonne,

ottaen huomioon asian käsittelyn kirjallisen vaiheen ja erityisesti asiassa T-156/23

– komission unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 8.6.2023 toimittamallaan asiakirjalla esittämän toimivallan puuttumista koskevan väitteen,

– Puolan tasavallan unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 24.7.2023 jättämät huomautukset toimivallan puuttumista koskevasta väitteestä,

– 25.10.2023 annetun määräyksen toimivallan puuttumista koskevan väitteen ratkaisemisesta pääasian yhteydessä,

ottaen huomioon 3.7.2024 pidetyssä istunnossa esitetyn,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Puolan tasavalta vaatii SEUT 263 artiklaan perustuvilla kanteillaan kumoamaan Euroopan komission 12.10. ja 23.11.2022 asiassa T-830/22 ja 13.1.2023 asiassa T-156/23 tekemät päätökset määrien, jotka Puolan tasavallan oli maksettava unionin tuomioistuimen varapresidentin 27.10.2021 antamallaan määräyksellä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878) määräämänä päiväkohtaisena uhkasakkona yhtäältä ajanjaksolta 15.7.–29.8.2022 ja toisaalta ajanjaksolta 30.8.–28.10.2022, perimisestä kuittaamalla (jäljempänä yhdessä riidanalaiset päätökset).

Asian tausta

2 Koska komissio katsoi, ettei Puolan tasavalta ollut noudattanut Euroopan unionin oikeuden mukaisia velvoitteitaan, kun se oli antanut 20.12.2019 yleisten tuomioistuinten organisaatiosta annetun lain, ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta annetun lain (ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. 2020, järjestysnumero 190), se nosti 1.4.2021 unionin tuomioistuimessa SEUT 258 artiklan toisen kohdan nojalla jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen, joka kirjattiin numerolla C-204/21.

3 Samaan aikaan komissio esitti SEUT 279 artiklaan perustuvan välitoimihakemuksen.

4 Unionin tuomioistuimen varapresidentti hyväksyi kyseisen hakemuksen 14.7.2021 antamallaan määräyksellä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) ja määräsi Puolan tasavallan keskeyttämään sekä muutoslailla käyttöön otettujen tiettyjen kansallisten säännösten soveltaminen että sellaisten Sąd Najwyższyn (ylin tuomioistuin, Puola) Izba Dyscyplinarnan (kurinpitojaosto) päätösten, joilla annettiin lupa rikosoikeudellisen menettelyn aloittamiseen tuomaria vastaan tai hänen pidättämiseensä, vaikutukset siihen saakka, kunnes asiassa C-204/21 annetaan lopullinen tuomio. Unionin tuomioistuimen varapresidentti myös määräsi Puolan tasavallan ilmoittamaan komissiolle viimeistään kuukauden kuluttua 14.7.2021 annetun määräyksen komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) tiedoksiantamisesta kaikista toimenpiteistä, jotka oli toteutettu kyseisen määräyksen noudattamiseksi täysimääräisesti.

5 Puolan tasavalta vaati unionin tuomioistuimen kirjaamoon 16.8.2021 toimittamallaan asiakirjalla 14.7.2021 annetun määräyksen komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) peruuttamista. Tämä vaatimus hylättiin unionin tuomioistuimen varapresidentin 6.10.2021 antamalla määräyksellä Puola v. komissio (C-204/21 R, EU:C:2021:834).

6 Koska komissio katsoi, ettei Puolan tasavalta ollut toteuttanut kaikkia 14.7.2021 annetussa määräyksessä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) edellytettyjä toimenpiteitä, se teki 7.9.2021 uuden välitoimihakemuksen, jossa se vaati, että Puolan tasavalta velvoitetaan maksamaan päiväkohtainen uhkasakko.

7 Unionin tuomioistuimen varapresidentti velvoitti 27.10.2021 antamallaan määräyksellä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878) Puolan tasavallan maksamaan komissiolle 1 000 000 euron suuruisen päiväkohtaisen uhkasakon siitä päivästä alkaen, jona kyseinen määräys annetaan tie-

doksi Puolan tasavallalle, siihen ajankohtaan saakka, jona se on täyttänyt 14.7.2021 annetusta määräyksestä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) johtuvat velvoitteensa, tai muussa tapauksessa siihen ajankohtaan saakka, jona asian C-204/21 käsittelyn päättävä tuomio annetaan.

8 Koska komissiolla ei ollut tietoja, jotka osoittaisivat Puolan viranomaisten täyttäneen kaikki 14.7.2021 annettuun määräykseen komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) perustuvat velvoitteet, se kirjasi 1 000 000 euron suuruisen päiväkohtaisen saatavan 3.11.2021 alkaen, jolloin 27.10.2021 annettu määräys komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878) annettiin tiedoksi.

9 Puolan tasavalta ilmoitti komissiolle 15.6.2022 päivätyllä kirjeellä, että 14.7.2021 annetussa määräyksessä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) edellytetyt toimenpiteet oli toteutettu ylimmästä tuomioistuimesta annetun lain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta 9.6.2022 annetulla lailla (ustawa o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, Dz. U., järjestysnumero 1259, jäljempänä 9.6.2022 annettu laki) ja että tästä syystä komissio ei voinut mainitun lain voimaantuloajankohdasta eli 15.7.2022 lähtien enää vaatia 27.10.2021 annetussa määräyksessä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878) asetettujen päiväkohtaisten uhkasakkojen maksamista.

10 Komissio katsoi 20.7.2022 päivätyssä kirjeessä, että tietyissä erityiskysymyksissä saavutetusta edistyksestä huolimatta Puolan tasavalta ei ollut noudattanut 14.7.2021 annettuun määräykseen komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) perustuvia velvoitteitaan täysimääräisesti.

Puolan tasavallan asiassa T-830/22 riitauttamaa velkaa vastaavan ajanjaksolta 15.7.–29.8.2022 maksettaviin päiväkohtaisiin uhkasakkoihin perustuvan saatavan maksamista koskeva menettely

11 Komissio kehotti 27. ja 29.7.2022 päivätyillä kirjeillä Puolan tasavaltaa maksamaan unionin tuomioistuimen määräämät päiväkohtaisten uhkasakkojen määrät ja mainitsi, että jos maksuja ei suoriteta, se ryhtyy perimään niitä kuittaamalla unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta 18.7.2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2018/1046 (EUVL 2018, L 193, s. 1; jäljempänä varainhoitoasetus) 101 artiklan 1 kohdan ja 102 artiklan nojalla.

12 Tämän jälkeen komissio vaati Puolan tasavaltaa maksamaan mainitut määrät viivästyskorkoineen.

13 Komissio ilmoitti 12.10. ja 23.11.2022 tekemillään päätöksillä Puolan tasavallalle, että se aikoi kuitata Puolan tasavallan yhteensä 63 210 000 euron suuruisen velan eri saatavilla, jotka Puolan tasavallalla oli unionilta.

Puolan tasavallan asiassa T-156/23 riitauttamaa velkaa vastaavan ajanjaksolta 30.8.–29.10.2022 maksettaviin päiväkohtaisiin uhkasakkoihin perustuvan saatavan maksamista koskeva menettely

14 Komissio vaati 30.9. ja 28.10.2022 päivätyillä kirjeillä Puolan tasavaltaa maksamaan unionin tuomioistuimen maksettavaksi määräämät eri päiväkohtaisten uhkasakkojen määrät.

15 Tämän jälkeen komissio vaati vielä Puolan tasavaltaa maksamaan mainitut määrät viivästyskorkoineen.

16 Komissio ilmoitti Puolan tasavallalle 13.1.2023 tekemällään päätöksellä, että se aikoi kuitata tämän yhteensä 60 270 027,40 euron suuruisen velan saatavalla, joka Puolan tasavallalla oli unionilta ja joka maksetaan Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto).

Kanteiden nostamisen jälkeiset tapahtumat

17 Koska Puolan tasavalta katsoi, että 9.6.2022 annetun lain voimaantulo merkitsi olosuhteiden muuttumista, se pyysi 10.3.2023 unionin tuomioistuinta peruuttamaan 27.10.2021 annetun määräyksen komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878) tai toissijaisesti muuttamaan sitä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 163 artiklan nojalla.

18 Määräyksellä komissio v. Puola (Tuomareiden riippumattomuus ja yksityiselämä) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) alennettiin 27.10.2021 annetulla määräyksellä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878) määrätyn uhkasakon määrää 500 000 euroon päivässä mainitun määräyksen allekirjoitusajankohdasta lukien.

19 Unionin tuomioistuin hyväksyi 5.6.2023 antamallaan tuomiolla komissio v. Puola (Tuomareiden riippumattomuus ja yksityiselämä) (C-204/21, EU:C:2023:442) komission SEUT 258 artiklan nojalla nostaman kanteen ja totesi Puolan tasavallan jättäneen noudattamatta jäsenyysvelvoitteitaan.

Asianosaisten vaatimukset

20 Puolan tasavalta vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– kumoaa riidanalaiset päätökset

– toissijaisesti ja 21.4.2023 annetun määräyksen komissio v. Puola (Tuomareiden riippumattomuus ja yksityiselämä) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) johdosta kumoaa riidanalaiset päätökset osittain siltä osin kuin ne koskevat 50:tä prosenttia kuitatuista saatavista

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

21 Komissio vaatii, että unionin yleinen tuomioistuin

– hylkää kanteet sillä perusteella, että ne on nostettu tuomioistuimessa, joka ei ole toimivaltainen tutkimaan niitä

– toissijaisesti hylkää kanteet perusteettomina

– velvoittaa Puolan tasavallan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Oikeudellinen arviointi

22 Unionin yleinen tuomioistuin päätti asianosaisia tästä seikasta istunnossa kuultuaan yhdistää käsiteltävät asiat tuomion antamista varten unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 68 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta

23 Komissio esittää, että unionin yleisellä tuomioistuimella ei ole toimivaltaa tutkia käsiteltävänä olevia kanteita. Se väittää, että vaikka kumoamiskanteet kohdistuvat komission kuittauspäätöksiin, ne eivät koske varainhoitoasetuksen 101 artiklan 1 kohdassa ja 102 artiklassa säädettyjä kuittauksen muodollisia edellytyksiä vaan niillä pyritään todellisuudessa siihen, että unionin yleinen tuomioistuin ratkaisee, onko 27.10.2021 annetulla määräyksellä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878) asetettuun 1 000 000 euron päiväkohtaiseen uhkasakkoon perustuvan velan kertyminen jatkunut 9.6.2022 annetun lain voimaantulon jälkeen.

24 Komissio väittää, että kanteiden tutkimiseksi unionin yleisen tuomioistuimen on arvioitava, paniko Puolan tasavalta 9.6.2022 annetulla lailla täytäntöön välitoimet, jotka sille määrättiin SEUT 258 artiklaan perustuvan jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan menettelyn yhteydessä 14.7.2021 annetulla määräyksellä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593). Komission mukaan EUT-sopimuksen määräyksistä ilmenee, että välitoimien täytäntöönpanon arvioiminen kuuluu välitoimista päättävän tuomarin yksinomaiseen toimivaltaan. Komissio väitti istunnossa vastauksena unionin yleisen tuomioistuimen kysymykseen, että toimivaltaa koskevaa poikkeusta, jota sovelletaan kanteisiin, jotka koskevat unionin tuomioistuimen SEUT 260 artiklan 2 kohdan nojalla antaman tuomion täytäntöönpanon laiminlyöntiä, sovelletaan analogisesti nyt käsiteltävässä asiassa.

25 Puolan tasavalta kiistää komission perustelut.

26 Tältä osin on muistutettava, että unionin yleisen tuomioistuimen toimivalta määritetään SEUT 256 artiklassa, sellaisena kuin sitä on täsmennetty Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 51 artiklassa. SEUT 256 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäisestä virkkeestä ilmenee, että unionin yleinen tuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan ensimmäisenä oikeusasteena muun muassa SEUT 263 artiklassa tarkoitetut kanteet lukuun ottamatta niitä, jotka kyseisen perussäännön mukaan kuuluvat unionin tuomioistuimen toimivaltaan.

27 Lisäksi Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 51 artiklan c alakohdassa määrätään, että SEUT 256 artiklan 1 kohdassa esitetystä säännöstä poiketen ainoastaan unionin tuomioistuimen toimivaltaan kuuluvat SEUT 263 artiklassa tarkoitetut kanteet, jotka jäsenvaltio nostaa komission toimesta, joka koskee unionin tuomioistuimen SEUT 260 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan tai 3 kohdan toisen alakohdan nojalla antaman tuomion täytäntöönpanon laiminlyöntiä.

28 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava, että Puolan tasavalta vaatii kumoamaan päätökset, joilla komissio kuittasi määrät, jotka Puolan tasavallan oli maksettava unionin tuomioistuimen välitoimista päättävän tuomarin SEUT 279 artiklaan perustuvan toimivaltansa puitteissa määräämänä uhkasakkoina. Uhkasakot määrättiin siis SEUT 258 artiklan nojalla nostettuun jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevaan kanteeseen liittyvässä välitoimimenettelyssä.

29 Nyt käsiteltävät kanteet, jotka nostettiin SEUT 263 artiklan nojalla, kuuluvat unionin yleisen tuomioistuimen toimivaltaan, koska SEUT 256 artiklassa, sellaisena kuin sitä täsmennetään Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 51 artiklassa, määrättyjä poikkeuksia ei sovelleta nyt käsiteltävässä asiassa.

30 Toisin kuin komissio väitti istunnossa, poikkeusta, joka koskee kumoamiskanteita, jotka on nostettu komission toimesta, joka liittyy unionin tuomioistuimen SEUT 260 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan nojalla antaman tuomion täytäntöönpanon laiminlyöntiin, ei voida soveltaa analogisesti nyt käsiteltävässä asiassa. Koska Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 51 artiklan c alakohta on poikkeus yleisestä periaatteesta, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin on toimivaltainen SEUT 256 artiklan 1 kohdan nojalla, kyseistä säännöstä on tulkittava suppeasti.

31 Niinpä komission esittämä toimivallan puuttumista koskeva väite on perusteeton ja se on hylättävä.

Asiakysymys

Ensisijaisesti esitetty vaatimus riidanalaisten päätösten kumoamisesta kokonaisuudessaan

32 Puolan tasavalta vetoaa riidanalaisten päätösten kumoamista kokonaisuudessaan koskevien vaatimustensa tueksi yhteen ainoaan kanneperusteeseen, joka koskee varainhoitoasetuksen 101 ja 102 artiklan, luettuna yhdessä saman asetuksen 98 artiklan kanssa, rikkomista siltä osin kuin komissio sovelsi perimistä kuittaamalla siitä huolimatta, ettei Puolan tasavallalla ollut velkaa.

33 Se esittää kahdenlaisia väitteitä osoittaakseen, että yksi kuittauksen soveltamisedellytyksistä eli itse velan olemassaolo ei täyty.

34 Puolan tasavalta vetoaa ensinnäkin Trybunał Konstytucyjnyn (perustuslakituomioistuin, Puola) asiassa P 7/20 antamaan tuomioon, jossa kyseinen tuomioistuin totesi, että kun unionin tuomioistuin määräsi SEUT 279 artiklan nojalla toteutettavaksi Puolan tuomioistuinten organisaatiota ja toimivaltaa sekä niissä käytävää menettelyä koskevia välitoimia ja asetti näin Puolan tasavallalle velvoitteita, se lausui ultra vires. Tällaiset toimet eivät siten Puolan tasavallan mukaan kuulu sen perustuslain 91 §:n 1–3 momentissa ilmaistujen unionin oikeuden ensisijaisuutta ja välitöntä sovellettavuutta koskevien periaatteiden soveltamisalaan.

35 Puolan tasavalta väittää olennaisilta osin, että Trybunał Konstytucyjnyn asiassa P 7/20 antaman tuomion valossa 14.7.2021 annettu määräys komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) on Puolan perustuslaillisen järjestyksen vastainen. Puolan tasavalta ei siten katso olevansa velvollinen panemaan sille kyseisellä määräyksellä määrättyjä välitoimia täytäntöön. Se lisää, että tulkinta, jonka mukaan jäsenvaltioiden perustuslakituomioistuimet ovat toimivaltaisia valvomaan unionin ultra vires toteuttamia toimia – mukaan lukien unionin tuomioistuimen tuomiot – on hyväksytty useiden jäsenvaltioiden perustuslakituomioistuinten oikeuskäytännössä.

36 Tältä osin on riittävää muistuttaa, että tuomioistuinten järjestämistä jäsenvaltioissa koskevia kansallisia säännöksiä voidaan valvoa SEU 19 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan kannalta jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen yhteydessä ja niihin voidaan siten samassa yhteydessä kohdistaa välitoimia, joilla pyritään muun muassa siihen, että unionin tuomioistuin määrää SEUT 279 artiklan nojalla tällaisten säännösten soveltamisen

keskeyttämisestä (määräys, 14.7.2021, komissio v. Puola, C-204/21 R, EU:C:2021:593, 54 kohta). Kuten unionin tuomioistuimen varapresidentti jo esitti 6.10.2021 annetun määräyksen Puola v. komissio (C-204/21 R, EU:C:2021:834) 23 kohdassa, se, että kansallinen perustuslakituomioistuin toteaa, että tällaiset väliaikaiset toimenpiteet ovat asianomaisen jäsenvaltion perustuslaillisen järjestyksen vastaisia, ei muuta mitenkään tätä arviointia.

37 Edellä esitetystä seuraa, että Trybunał Konstytucyjnyn asiassa P 7/20 antaman tuomion perusteella ei voida saattaa kyseenalaiseksi 14.7.2021 annettuun määräykseen komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) sisältyviä arviointeja eikä siten riidanalaisten saatavien todenperäisyyttä.

38 Toiseksi Puolan tasavalta väittää, että 14.7.2021 annetussa määräyksessä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) tarkoitettuja kansallisia säännöksiä lakattiin soveltamasta 15.7.2022, kun 9.6.2022 annettu laki tuli voimaan, ja että komission suorittama päiväkohtaisten uhkasakkojen kirjaaminen saatavaksi ei siten voi 15.7.2022 jälkeisten ajanjaksojen osalta perustua 27.10.2021 annettuun määräykseen komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878).

39 On todettava, että Puolan tasavalta väittää näillä perusteluilla lähinnä, että 9.6.2022 annetun lain antaminen oli riittävä varmistus kaikkien 14.7.2021 annetussa määräyksessä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) mainittujen välitoimien toteuttamisesta.

40 Välitoimista päättävä tuomari kuitenkin tutki tämän kysymyksen jo 21.4.2023 antamassaan määräyksessä komissio v. Puola (Tuomareiden riippumattomuus ja yksityiselämä) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). Unionin tuomioistuimen varapresidentti katsoi erityisesti, että Puolan tasavallan 27.10.2021 annetun määräyksen komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878) allekirjoittamisen jälkeen toteuttamat toimenpiteet olivat omiaan varmistamaan merkittävässä määrin 14.7.2021 annetussa määräyksessä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) vahvistettujen välitoimien täytäntöönpanon. Niinpä hän päätteli, että 9.6.2022 annetun lain antamisesta huolimatta Puolan tasavalta ei ollut noudattanut täysimääräisesti kyseisestä määräyksestä johtuvia velvoitteitaan.

41 Puolan tasavallan 9.6.2022 annettuun lakiin perustuvat väitteet on siten 21.4.2023 annetun määräyksen komissio v. Puola (Tuomareiden riippumattomuus ja yksityiselämä) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) valossa hylättävä.

42 Tästä seuraa, että Puolan tasavallan ensisijaisesti esittämien perustelujen, joilla pyritään riidanalaisten päätösten kumoamiseen kokonaisuudessaan, tarkastelussa ei ole ilmennyt, että komissio olisi rikkonut varainhoitoasetuksen 101 ja 102 artiklaa, luettuina yhdessä saman asetuksen 98 artiklan kanssa.

43 Niinpä vaatimus riidanalaisten päätösten kumoamisesta kokonaisuudessaan on hylättävä.

Toissijaisesti esitetty vaatimus riidanalaisten päätösten kumoamisesta osittain

44 Puolan tasavalta vaatii toissijaisesti unionin yleistä tuomioistuinta 21.4.2023 annetun määräyksen komissio v. Puola (Tuomareiden riippumattomuus ja yksityiselämä) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) johdosta kumoamaan riidanalaiset päätökset siltä osin kuin ne koskevat 50:tä prosenttia kuitatuista saatavista. Kuten Puolan tasavalta vahvisti istunnossa vastauksena unionin yleisen tuomioistuimen esittämään kysymykseen, tämä vaatimus on ymmärrettävä riidanalaisten päätösten osittaista kumoamista koskevaksi vaatimukseksi.

45 Puolan tasavalta vetoaa kahteen kanneperusteeseen, joista ensimmäinen koskee SEUT 279 artiklan rikkomista sekä suhteellisuusperiaatteen, yhdenvertaisuusperiaatteen ja tehokasta oikeussuojaa koskevan periaatteen loukkaamista ja toinen varainhoitoasetuksen 101 ja 102 artiklan, luettuina yhdessä saman asetuksen 98 artiklan kanssa, rikkomista sillä perusteella, että komissio sovelsi perimistä kuittaamalla, vaikka Puolan tasavallan toimenpiteillä oli voitu suurelta osin varmistaa 14.7.2021 annetulla määräyksellä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) vahvistettujen välitoimien toteuttaminen. Nämä kaksi kanneperustetta voidaan niiden päällekkäisyydet huomioon ottaen tutkia yhdessä.

46 Puolan tasavalta muistuttaa, että 21.4.2023 annetulla määräyksellä komissio v. Puola (Tuomareiden riippumattomuus ja yksityiselämä) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) alennettiin 27.10.2021 annetulla määräyksellä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878) määrätyn uhkasakon määrää 500 000 euroon päivässä myöhemmän määräyksen allekirjoituspäivästä eli 21.4.2023 lukien. Se väittää, että olosuhteet, jotka johtivat toteamukseen siitä, että 14.7.2021 annetussa määräyksessä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) määrätyt välitoimet oli merkittävässä määrin toteutettu, ja jotka oikeuttivat kyseisen päiväkohtaisen uhkasakon määrän alentamisen puoleen, olivat olleet olemassa jo ennen 21.4.2023 annettua määräystä komissio v. Puola (Tuomareiden riippumattomuus ja yksityiselämä) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). Puolan tasavalta katso, että tästä syystä uhkasakon täysimääräinen täytäntöönpano ajanjaksolla 15.7.2022–28.10.2022 oli suhteellisuusperiaatteen vastaista, vaikeutti välitoimien tavoitteen, joka oli 14.7.2021 annetun määräyksen komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) täytäntöönpanon takaaminen, saavuttamista ja heikensi unionin tuomioistuimen tulevan tuomion tehokkuutta.

47 Puolan tasavalta väittää erityisesti, että kun komissio huolimatta välitoimien toteuttamisen edistymisestä kirjasi 1 000 000 euron päiväkohtaisen uhkasakon saatavaksi ajanjaksolta 15.7.–28.10.2022, se ylitti sen, mikä oli tarpeen unionin tuomioistuimen tulevan tuomion tehokkuutta koskevan tavoitteen saavuttamiseksi. Niinpä komission saatavaksi kirjaamat päiväkohtaiset uhkasakot olivat luonteeltaan ”puolikkaita seuraamuksia”, mikä on Puolan tasavallan mukaan SEUT 279 artiklan vastaista. Puolan tasavalta lisää, että 50 prosenttia kuitatusta saatavasta ei ollut enää varainhoitoasetuksen 101 ja 102 artiklassa tarkoitettu olemassa oleva velka.

48 Puolan tasavallan mukaan komissiolla oli 27.10.2021 annetun määräyksen komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878), jossa kyseessä oleva uhkasakko asetettiin, nojalla velvollisuus valvoa jatkuvasti välitoimien täytäntöönpanon edistymistä ja ottaa se huomioon kuittaamispäätöksissään.

49 Komissio kiistää Puolan tasavallan perustelut.

50 Puolan tasavalta moittii väitteillään komissiota lähinnä siitä, että se peri päiväkohtaisina uhkasakkoina ajanjaksolta 15.7.–28.10.2022 maksettavat määrät kokonaisuudessaan, vaikka – kuten 21.4.2023 annetussa määräyksessä komissio v. Puola (Tuomareiden riippumattomuus ja yksityiselämä) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) vahvistettiin – Puolan tasavalta oli 9.6.2022 annetulla lailla suurelta osin toteuttanut sille 14.7.2021 annetulla määräyksellä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) määrätyt väliaikaiset toimenpiteet.

51 Siltä osin kuin Puolan tasavalta viittaa 21.4.2023 annettuun määräykseen komissio v. Puola (Tuomareiden riippumattomuus ja yksityiselämä) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334), joka annettiin riidanalaisten päätösten jälkeen eikä sitä siis voitu ottaa huomioon niiden antamisen yhteydessä, on aluksi muistutettava, että unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 163 artiklaan perustuvan hakemuksen kohteena ei ole se, että välitoimista päättävä tuomari kumoaisi

taannehtivasti määräyksen, jolla määrätään välitoimesta, vaan ainoastaan, että tämä muuttaisi sitä tai peruuttaisi sen, koska välitoimista päättävä tuomari voi arvioida tällaista määräystä uudelleen ainoastaan tulevaisuuden osalta – tapauskohtaisesti myös arvioimalla uudelleen päätöksen antamisajankohtana vallinneiden olosuhteiden kannalta niitä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja, joiden vuoksi kyseessä olevan välitoimen määräämistä pidettiin ensimmäisessä vaiheessa perusteltuna (ks. määräys 19.5.2022, Tšekin tasavalta v. Puola (Turówin kaivos), C-121/21 R, ei julkaistu, EU:C:2022:408, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

52 Tästä seuraa, että kyseisen määräyksen nojalla tehdyn hakemuksen tarkoituksena ei voi olla välitoimia koskevan määräyksen aiempien vaikutusten kyseenalaistaminen (määräys 19.5.2022, Tšekki v. Puola (Turówin kaivos), C-121/21 R, ei julkaistu, EU:C:2022:408, 23 kohta).

53 Kuten edellä 18 kohdassa muistutettiin, 21.4.2023 annetun määräyksen komissio v. Puola (Tuomareiden riippumattomuus ja yksityiselämä) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) 113 kohdassa alennettiin 27.10.2021 annetulla määräyksellä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878) määrätyn uhkasakon määrää 500 000 euroon päivässä 21.4.2023 lukien, joka oli määräyksen komissio v. Puola (Tuomareiden riippumattomuus ja yksityiselämä) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) allekirjoituspäivä.

54 Nyt käsiteltävässä asiassa asianosaiset myöntävät, että 21.4.2023 annetulla määräyksellä komissio v. Puola (Tuomareiden riippumattomuus ja yksityiselämä) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334) on ex nunc -vaikutus. Sillä, että uhkasakon määrää alennettiin 27.10.2021 annetulla määräyksellä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878), oli nimittäin vain tulevaisuuteen suuntautuva vaikutus. Alentaminen koskee siis ainoastaan 21.4.2023 alkaen maksettavia määriä eikä aikaisemmalta ajanjaksolta maksettavia määriä.

55 Asianosaiset ovat kuitenkin eri mieltä siitä, miten laaja rooli komissiolla unionin talousarvion toteuttamisesta SEUT 317 artiklan mukaan vastaavana toimielimenä on SEUT 279 artiklan nojalla määrättyjen uhkasakkojen täytäntöönpanossa. Puolan tasavalta katsoo, että komissiolla oli 27.10.2021 annetun määräyksen komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878), jolla kyseessä oleva uhkasakko määrättiin, nojalla velvollisuus valvoa välitoimien täytäntöönpanon edistymistä ja ottaa se huomioon kuittauspäätöksissään, kun taas komissio itse katsoo, ettei sillä ollut toimivaltaa luopua yksipuolisesti päiväkohtaisen uhkasakon kirjaamisesta saatavaksi tai alentaa sen määrää.

56 Komission velvollisuuksista on korostettava, että EUT-sopimuksessa ei vahvisteta SEUT 279 artiklan nojalla määrättyjen uhkasakkojen maksamista koskevia yksityiskohtaisia sääntöjä.

57 Koska SEUT 279 artiklan mukaan on kuitenkin niin, että välitoimista päättävä tuomari velvoittaa jäsenvaltion maksamaan komissiolle päiväkohtaisen uhkasakon, ja koska komissio toteuttaa SEUT 317 artiklan nojalla unionin talousarviota, komission tehtävänä on SEUT 322 artiklan nojalla annettujen asetusten säännösten mukaisesti periä takaisin määrät, jotka on maksettava unionin talousarvioon uhkasakon määräämisestä annetun määräyksen täytäntöönpanemiseksi.

58 Nyt käsiteltävässä asiassa 27.10.2021 annetussa määräyksessä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878) vahvistettiin päiväkohtaisen uhkasakon määrä, joka pysyi muuttumattomana 21.4.2023 saakka, sekä ajanjakso, jolta uhkasakko oli maksettava. Erityisesti siinä vahvistettiin uhkasakon maksamisen alkamisajankohdaksi kyseisen määräyksen tiedoksiantamisajankohta ja päättymisajankohdaksi se ajankohta, jona Puolan tasavalta on toteuttanut täysimääräisesti

14.7.2021 annetusta määräyksestä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) johtuvat velvoitteet, tai muussa tapauksessa tuomion, jolla asian C-204/21 käsittely päätetään, julistamisajankohta.

59 Niinpä 27.10.2021 annetusta määräyksestä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878) ilmenee, että uhkasakko oli maksettava ja että komission oli siten huolehdittava sen perimisestä niin kauan kuin Puolan tasavalta ei ole täysimääräisesti toteuttanut 14.7.2021 annetun määräyksen komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) määräysosan 1 kohdan a–e alakohdassa lueteltuja velvoitteita.

60 Sitä vastoin 27.10.2021 annetusta määräyksestä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878) ei ilmene, että komissiolla olisi toimivalta alentaa päiväkohtaisen uhkasakon määrää siinä tapauksessa, että se pannaan osittain täytäntöön. Lisäksi se, että komissiolle annettaisiin mahdollisuus tai jopa velvollisuus mukauttaa päiväkohtaisen uhkasakon määrää sen mukaan, missä määrin Puolan tasavalta oli toteuttanut 14.7.2021 annetusta määräyksestä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) johtuvat velvoitteet, saattaisi kyseenalaiseksi 27.10.2021 annetun määräyksen komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878), jolla unionin tuomioistuimen varapresidentti vahvisti päiväkohtaisen uhkasakon määräksi 1 000 000 euroa, auktoriteetin.

61 Kuten edellä 10 kohdassa muistutettiin, komissio katsoi 20.7.2022 päivätyssä kirjeessä, että saavutetusta edistyksestä huolimatta 9.6.2022 annetulla lailla ei voitu varmistaa 14.7.2021 annetusta määräyksestä komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:593) johtuvien velvoitteiden täysimääräistä täytäntöönpanoa, minkä välitoimista päättävä tuomari lisäksi vahvisti 21.4.2023 antamassaan määräyksessä komissio v. Puola (Tuomareiden riippumattomuus ja yksityiselämä) (C-204/21 R-RAP, EU:C:2023:334). Koska edellä mainittuja velvoitteita ei ollut todettu kokonaan täytetyiksi, komissio pani perustellusti uhkasakon kokonaisuudessaan täytäntöön ajanjaksolla 15.7.–28.10.2022.

62 Lisäksi on hylättävä myös Puolan tasavallan väite, jonka mukaan uhkasakon täysimääräinen täytäntöönpano ajanjaksolla 15.7.–28.10.2022 oli suhteellisuusperiaatteen ja yhdenvertaisuusperiaatteen vastaista. Tällainen väite merkitsisi nimittäin sitä, että komissiolla olisi oikeus valvoa unionin tuomioistuimen varapresidentin välitoimimääräyksen oikeasuhteisuutta ja mukauttaa määrätyn uhkasakon määrää ja kyseenalaistaa siten tällaisen määräyksen auktoriteetti. Mitään perustamissopimuksen määräystä tai johdetun oikeuden säännöstä ei kuitenkaan voida tulkita siten, että siinä annettaisiin komissiolle tällainen toimivalta.

63 Lisäksi on muistutettava siltä osin kuin Puolan tasavalta väittää, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistettua tehokasta oikeussuojaa koskevaa periaatetta loukattiin, että Puolan tasavallalla oli 15.7.2022, jolloin 9.6.2022 annettu laki tuli voimaan, käytettävissään oikeussuojakeino, jonka avulla se saattoi vaatia välitoimista päättävää tuomaria poistamaan päiväkohtaisen uhkasakon tai alentamaan sen määrää unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 163 artiklan nojalla. Se ei kuitenkaan esittänyt hakemusta 27.10.2021 annetun määräyksen komissio v. Puola (C-204/21 R, EU:C:2021:878) peruuttamiseksi tai muuttamiseksi kyseisen säännöksen nojalla välittömästi 9.6.2022 annetun lain voimaantulon jälkeen vaan vasta 10.3.2023.

64 Edellä esitetyn perusteella on pääteltävä, että kanneperusteiden, jotka Puolan tasavalta esittää riidanalaisten päätösten osittaista kumoamista koskevan toissijaisen vaatimuksensa tueksi, tutkinnassa ei ole ilmennyt, että SEUT 279 artiklaa tai varainhoitoasetuksen 101 ja 102 artiklaa,

luettuina yhdessä saman asetuksen 98 artiklan kanssa, olisi rikottu tai että suhteellisuusperiaatetta, yhdenvertaisuutta lain edessä koskevaa periaatetta tai tehokasta oikeussuojaa koskevaa periaatetta olisi loukattu.

65 Niinpä riidanalaisten päätösten osittaista kumoamista koskeva vaatimus ja kanteet kokonaisuudessaan on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

66 Unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 134 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

67 Koska Puolan tasavalta on hävinnyt asian ja komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, Puolan tasavalta on velvoitettava korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

UNIONIN YLEINEN TUOMIOISTUIN (laajennettu toinen jaosto)

on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Asiat T-830/22 ja T-156/23 yhdistetään tuomion antamista varten.

2) Kanteet hylätään.

3) Puolan tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Marcoulli Schwarcz Tomljenović

Valasidis Spangsberg Grønfeldt

Julistettiin Luxemburgissa 5 päivänä helmikuuta 2025.

Allekirjoitukset